

Umorele e provocat și de exprimări surprinzătoare ca: “să trăiască trei zile cu cea de alaltăieri” (zice Gerilă la Roș Impărat), “până acum ți-a fost greu, dar de acum tot așa o să-ți fie.” Alteori, cuvintele capătă forme neașteptate sau sunt legate în combinații surprinzătoare. Nică este întâmpinat de moș Chiorpec Ciubotariul cu următoarele cuvinte: “He, he, bine-ai venit nepurcele!”. Răposatul popă Buliga, poreclit Ciucălău e pomenit cu cuvintele: “Dumnezeu să-l iepure!”; boala de care suferea Nică în 1848 e o “cinstită de holeră”; școlarul Nică e uneori “slăvit de leneș”.

Umorele e stârnit și de prezența termenilor familiari, a căror menire e să exagereze, să îngroașe, să caricaturizeze: fetele sunt “drăcoase”, iar băieții sunt “mangosiți, gligani, coblizani, hoșmalăi, prostălăi, ghiavoli”.

Altă sursă e vorbirea rimată, jocul de cuvinte cu același sufix: “poate că acesta-i vestitul Ochilă, frate cu Orbilă, văr primar cu Chiorilă, nepot de soră Pândilă, din sat de la Chitulă, peste drum de Nimerilă ori din târg de la să-l Cați, megieș cu căutați și de urmă nu-i mai dați”.

Casa memorială

Limbajul.

Dintre cuvintele folosite de Creangă, cele mai multe sunt de origine populară sau au aspect fonetic moldovenesc (multe sunt regionalisme). Lipsesc aproape complet neologismele.

Contribuția lui Creangă la îmbogățirea și mlădierea limbii noastre e una dintre cele mai mari. Criticii au afirmat că “limba lui Creangă e o limbă literară cu înalte calități artistice, fiind lesne de înțeles de toți locuitorii țării”. Varietatea termenilor de care dispune autorul e

impresionantă. Iată o serie de cuvinte și expresii sinonimice folosite numai pentru a arăta acțiunea de “a fugi”: “a alerga”, “a o lua la sănătoasa”, “a se cărăbăni”, “a-I scăpăra picioarele”, “a o pârlă la fugă”, “a se duce tot într-o fugă”, “a o croi la fugă”, “a-și lua rămas bun de la călcâie”, “a o șparli”.

Se observă că limbajul e presărat cu numeroase exclamații și interjecții. Scrisul lui Creangă e lipsit de metafore, el fiind așa cum afirma Garabet Ibrăileanu, “unicul prozator român care are particularitatea asta”.

Creangă folosește un limbaj specific numai lui. Adică el nu povestește cu indiferență, ci se implică sufletește, face aprecieri, dă sugestii.

Prof. CAZACU MONICA